

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Ważny wychodzi codziennie o godzinie 10 i 12 przed południem. Numer subskrypcyjny codziennie kosztuje 10 hal.

Prenumerata wynosi:

Table with subscription rates for Kraków, Austria-Hungary, and other regions. Columns include location, duration (12 months, 6 months, 3 months), and price in hal.

Prenumerata i ogłoszenia (inseraty) uprawia się oddzielną drogą do ADMINISTRACJI „NOWEJ REFORMY“ w Krakowie.

Adres Redakcji i Administracji: KRAKÓW, ULICA JAGIELLOŃSKA 10. — Telefon Nr. 41.

Wieloletni subskrybent Redakcja nie zwraca.

We Lwowie sprzedaje numerów po 6 hal: w biurze dzienników A. OLSZEWSKIEGO, ulica Kilmarska 2 i w BIURZE PŁOCHA ulica Karła Ludwika 3.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOVA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują: ZAMIEJSCOWA: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; MIEJSCOWO: Administracja „Nowej Reformy“ — Główna trafikarna w Ryku...

Dyrekcya koncertów krakowskich.

W piątek dnia 5 lutego 1909 r.

Gustaw Bernal-Resky barytonista Opery Metropolitan w Nowym Jorku

W piątek dnia 12 lutego 1909 r.

Kwartet Fr. Ondriczka. Program: Beethoven i Dvorzak. 115

Najważniejsze wiadomości, podane w dzisiejszym numerze „N. Reformy“.

Obstrukcja w Izbie posłów. — Kompromis z czechami radykalami. — Sytuacja parlamentarna. — Nowe propozycje rosyjskie. — Stanowisko Austrii i Niemiec wobec projektu Izwołskiego. — Mobilizacja w Turcji. — Nowa pożyczka serbska. — Oskarżenie Łopuchina. — Ucieczka Aziewa do Japonii.

Obstrukcja w Izbie posłów.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Wiedeń. Wczorajsze posiedzenie Izby zamknięto prawie po pięciogodzinnej wrzawie, o g. 4 1/2, po południu. Zamknięcie posiedzenia przyjęli posłowie jak zbawienie. Posłowie oświadczyli, że nie byłoby wstanie wytrzymać dłużej tego hałasu mimo, że wszyscy mieli wate w uszach. Uprawiający obstrukcję czechy radykali byli zupełnie izolowani i inne stronnictwa nie brały w tych scenach udziału. Posłowie czesko-radykalni Choc, Lisy, Slama, Hubka i inni bez przerwy gwizdali na gwizdkach i syrenach i sprawiali ogromny hałas.

Pos. Lisy przyniósł ogromną trąbę i zaczął na niej powoli wygrać. Gdy się zmęczł, oddał trąbę innemu koledze, który dalej grał. Tę trąbę były tak silne, że słyszano je we wszystkich zakątkach parlamentu. Posłowie, zebrani w restauracji parlamentu, usłyszawszy głos trąby i nie wiedząc, co się stało, zbiegli się do sali obrad, a zobaczywszy, że to tylko pos. Lisy wygrał, wrócili do restauracji. Pos. Lisy rozpakował następnie kilka instrumentów, używanych w teatrach do nasładowania odgłosów deszczu i gradu, przytwierdził je do kilku ławek i bezustannie wprawiał je w ruch. — Hałas nie ustawał ani na chwile.

W międzyczasie przyszedł do starcia między posłami czesko-radykalnymi a chrześcijańskimi. Posłowie chrześcijańsko-socjalni Prohaska, Anderle i prof. Schmidt zrobili z czerwonego i białego papieru ogromne czaka, przybrali je w piórka i poszli do ław czeskich, chcąc ubrać w nie pos. Lisego i Chocę. Wywołano to ogromną wesołość, zwłaszcza gdy Schmidtowi udało się takie czako wsadzić na głowę pos. czesko-radykalnego Hubki. Hubka zerwał czako z głowy, a posłowie czesko-radykalni rzucili się ku chrześcijańsko-socjalnym, którzy otuli się do swoich ław. — Pos. Lisy podniósł czako i położył je na stole prezidenta ministrów bar. Bieniertha.

Pos. Lisy wyjął na nowo trąbę i grał, potem zwrócił się z zaproszeniem do posła niemieckiego radykalnego Kroya, aby także zagrał na trąbie. Pos. Kroy przyjął zaproszenie, a nie umiejąc grać, zaczął wydobywać z trąby rozmaite dźwięki.

Pos. Prohaska położył na stole czapkę, a obok umieścił napis: „Prosimy o dary dla czeskich muzykantów“. Kilku posłów rzuciło rzeczywiście do czapki kilka halerczy, które następnie rzucono na ławy czeskich radykalów.

Pos. Lisy przyniósł potem tackę blaszaną i grał na niej, uderzając łaskami. Pos. Choc przyniósł fiaskę i na niej wygrał.

Pos. Zemliczka przyniósł wielką harmonię i uczył otaczających go posłów grać na niej, posłowie po kolei korzystali z tej lekcji.

Te sceny przeciągnęły się do godz. 4 popoł. Równocześnie toczyły się bez przerwy rokowania kompromisowe.

Przebieg posiedzenia.

Wiedeń. Na wczorajszym posiedzeniu Izby wrzawa, wywołana przez posłów czesko-radykalnych, trwała bez przerwy przeszło trzy godziny. Obstrukcyoniści krętili bezustannie grzechotkami. Pos. Lisy używał naprzemian trąbki, grzechotki, inni zaś posłowie czesko-radykalni trąbili i świstali na gwizdawkach i syrenach. Około godz. 4 zjawili się pos. Burzival w sali z harmonijką i grał na niej kilka minut.

Wreszcie wszedł do sali prezydent Weisskirchner i objął przewodnictwo. Nastąpiła chwila cisza, podczas której Weisskirchner wezwał pos. Masaryka, aby mówił dalej. Pos. Masaryk prosił, aby mu pozwolono przemówienie ukończyć na następnym posiedzeniu. Przewodniczący zgodził się na to żądanie i przerwał obrady. O g. 1/5 posiedzenie zamknięto; następnie dziś o g. 11 przed południem.

Jak słychać, zamknięcie posiedzenia nastąpiło z powodu kompromisu z radykalami czeskim, podług którego zobowiązali się oni od jutra nie przeskądzać w dyskusji nad deklaracją rządu, jeżeli tylko przedytym w ciągu dyskusji nie dopuści do głosowania nad żadnym wnioskiem. Sprawa ta ma być uregulowana na dzisiejszej konferencji przewodniczą-

cych klubów, która się odbędzie o godz. 10 przed południem.

W ciągu wczorajszego posiedzenia czeski poseł radykalny Slama zgłosił 6 wniosków nagłych, pos. Hajn również 6, a pp. Korosec, Krek i towarzysze dwa.

Sytuacja.

Wiedeń. Z powodu zawarcia kompromisu z czechami radykalami stało się wątpliwym, czy zamiar przeforsowania pierwszego czytania ustawy językowej będzie mógł być przeprowadzony. Zapatrywanie co do wczorajszego postępowania prezidenta Izby Weisskirchnera, który dopuścił do dyskusji nad oświadczeniem Bieniertha, mimo tylu wniosków nagłych, mających pierwszeństwo, są podzielone. Nie ulega kwestii, że postępowanie Weisskirchnera sprzeciwia się przepisom regulaminu. Istnieje zamiar, aby podczas dyskusji postawić wniosek o odesłanie ustawy językowej do komisji i w ten sposób obejść pierwsze czytanie.

Być może, że obecna dyskusja, która zapewne potrwa kilka tygodni ze względu na ogromną ilość zapisanych do głosu (390), da się połączyć z dyskusją nad wnioskiem pos. Erba, który domaga się przedłożenia ustaw językowych i odesłania ich do osobnej komisji. — W ten sposób zamiar odesłania projektów językowych do komisji byłby urzeczywistniony. Sytuacja nie jest jednak zupełnie pewna. Pewnym jest tylko to, że odroczenie lub zamknięcie parlamentu w obecnej chwili nie nastąpi.

Koło polskie.

Wiedeń. Koło polskie odbędzie dziś plenarne posiedzenie. Wczoraj obradowała komisja parlamentarna Kola, w sprawie stanowiska, jakie ma zająć Koło wobec ustaw językowych dla Czech. Prawdopodobnie Koło ograniczy się w tych obradach tylko do krótkiej dyskusji, w której oznaczy swe zasadnicze stanowisko, nie uznając kompetencji Rady państwa dla uregulowania spraw językowych.

Komisja budżetowa.

Wiedeń. Zapowiedziane na dziś godz. 10 posiedzenie komisji budżetowej, zostało odwołane.

Projekt ustawy językowej.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Wiedeń. Prezydent ministrów bar. Bienierth, przedkładając wczoraj w Izbie posłów projekt ustawy językowej, zaznaczył, że Austro-Węgry stoją w punkcie zwrotnym. Ma się rozstrzygnąć, czy waść narodowa w Czechach, oddziaływająca na całe życie publiczne w Austrii i nietylko paraliżująca życie polityczne, lecz także zagrażająca sprawom handlu i obywatelskiej pracy, ma być wieczną chorobą, czy też da się ją opanować w ten sposób, aby nie miała biegu administracji i owoce odziedziczonego współdziałania stronnictw w parlamencie i rządzie. W przekonaniu, że tylko ustawa może sprowdzić pokój, a jasny i niedwuznaczny tekst ustawy zastąpi samowolne interpretowanie rozporządzeń, odwołuje się rząd do ustawodawstwa, jako do sędzięgo rozjemczego. Przedłożone projekty ustaw opierają się na wszystkich rezultatach dotychczasowych prób zbliżenia obu narodowości. Tam, gdzie istniała dotąd luka w tych sprawach, rząd ogłosił się sam za środki do celom umożliwienia, aby stronnictwa podały sobie nawzajem ręce na terenie wspólnych interesów ku dobru całosci.

Regulowanie stosunków, rozpoczęte ustawami wśród jakichkolwiek okoliczności, będzie przecież lepszym, niż ich nieuregulowanie. — Wśród niebezpieczeństw, które ciągle jeszcze widzimy w międzynarodowej sytuacji, a także ze względu na wielką pracę ustawodawczą, jakiej oczekuje ludność, potrzebujemy dziś więcej niż kiedykolwiek połączenia się wszystkich sił, tworzących i utrzymujących parlament. Jest to możliwym do osiągnięcia przez bezpośrednie współdziałanie stronnictw w rządzie. Parlamentarne stronnictwa, które pragnęłyby przywrócić pokój, zyskałyby wielką zasługę, uzasadniając zarazem swą propozycję do bezpośredniego zastępowania woli państwowej. Jeżeli rezultat ten będzie osiągnięty, wyjdzie to na czeskie i powszechnego głosowania, ludom Austrii na polityk, ojczyźnie na pomyślność.

Głosy prasy.

Wiedeń. „N. Fr. Presse“, omawiając projekt ustawy językowej, zauważa, że jest on gorszy, aniżeli projekty językowe Körbera, wniesione przed kilku laty do parlamentu, podług projektów bowiem Körbera, Czesi mogli wprawdzie do sądów w okręgach niemieckich wnieść podania w języku czeskim, ale tylko wtedy, gdy udowodnili, że nie władają językiem niemieckim, albo jeśli wnosili podania bez pośrednictwa adwokatów. Obecnie ograniczenia te zostały zniszczone. — Dalej zarzuca dziennik, że podług projektu bar. Bieniertha, potrzebna będzie ogromna liczba urzędników czeskich w okręgach czysto niemieckich i że starostwa czeskie będą mogły korespondować z niemieckimi w języku czeskim. Ponieważ starostw czeskich jest więcej od niemieckich, więc i liczba urzędników czeskich będzie większa, aniżeli niemieckich. — Wreszcie występuje „N. Fr. Presse“ przeciw kluczowi nomeniacy urzędników w Czechach, ułożonemu w stosunku 33 prc. Niemców, a 62 prc. Czechów, oraz przeciw temu, że odnośnie do stosunków na poczcie w Pradze,

obecne rozporządzenie idzie dalej, aniżeli rozporządzenie Badeniego, wydane w swoim czasie.

Wiedeń. „N. Fr. Presse“ oświadcza, że Niemcy nie chcą brać na siebie odpowiedzialności za udaremnienie usiłowań w sprawie zgody między Czechami a Niemcami i dlatego gotowi są wziąć udział w dyskusji nad ustawami krzywdzącymi Niemców, ponieważ degradują one język niemiecki do roli zwykłego języka krajowego, ponieważ raz na zawsze udaremniają myśl zaprowadzenia niemieckiego języka państwowego i legalizują w znacznej części rozporządzenia Stremayera, zwalczane zawsze przez Niemców.

W tym samym mniej więcej duchu zamieszczają tutaj tejsze pisma interwiewy z rozmaitymi postaciami niemieckimi. „Zeit“ ogłasza rozmowę z b. ministrem Pradem. Zwalcza on ustawę, a w szczególności przepisy co do dopuszczalności języka czeskiego w służbie wewnętrznej, oznaczając jako nie do przyjęcia. Prade domaga się, aby nastąpił także rozdział namiestnictwa na sekcje czeską i niemiecką.

Posłowie niemiecko-radykalni oświadczyli, że ustawy językowe są dla nich niemożliwe do dyskusji i przyjęcia.

Pos. Baksa w interwiewie, umieszczonym w „N. Fr. Presse“, oświadcza, że sprzeciwia się ustawie, ponieważ ustawa chce regulować stosunki językowe tylko w Czechach, z pominięciem Moraw i Śląska, gdzie we wszystkich władzach musi być język czeski równoprawniony z niemieckim. Zresztą pos. Baksa stoi na stanowisku kompetencji Sejmu w tej sprawie.

Posel niemiecki Soemer oświadcza, że gdyby podług tych ustaw chciało uregulować stosunki na Śląsku, jak najstrzej zaprotestowałby przeciw temu i użyłby wszelkich środków, aby do takiej ustawy nie dopuścić.

Nowe propozycje rosyjskie.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Konstantynopol. Dzienniki tureckie donoszą, że propozycje rosyjskie w sprawie odszkodowania bułgarskiego zostały onegdaj Porcie oficjalnie za komunikowane.

„Ikdam“ przynosi dalsze szczegóły propozycji rosyjskiej, podług której zastanowienie wypłacania odszkodowania wojennego dla Rosji, ma trwać 18 lat. Sposób zapłacenia odszkodowania wojennego ze strony Turcji zaproponowany przez Rosję, jest aktem przyjaźielskim. Rosja oświadcza, że czyni to dla utrzymania przyjaznych stosunków z Turcją. Porta jeszcze studjum nad tą propozycją nie ukończyła i jeszcze nie można powiedzieć, czy ją przyjmie czy nie.

Opozycja Austrii i Niemiec.

Wiedeń. W. Allg. Zig“ donosi, że Austro-Węgry i Niemcy odrzucają propozycję rosyjską. Odrzucenie to ma nastąpić w formie: Austro-Węgry i Niemcy oświadczyły w odpowiedzi na ostatnią notę rosyjską, którą w niedzielę wręczył rosyjski zastępca Swerbejew bar. Aerenthalowi, że nie przedsięwzięją żadnych kroków, aby rządowi bułgarskiemu doradzić przyjęcie propozycji rosyjskiej.

Stanowisko Turcji i Bułgarii.

Konstantynopol. W tutejszych kołach politycznych sędzą, że zarówno Bułgaria i Turcja przyjmą propozycję rosyjską.

Konstantynopol. Dziennik „Tanin“ zauważa, że propozycja rosyjska jest bardzo zręczna. Rosja pozornie poniosła wielką ofiarę i ułatwiła sytuację Turcji i Bułgarii, jednakże chce w tej chwili udaremnnić otrzymanie gotówki przez Turcję, znaczący tył, co chce udaremnnić reformy, potrzebne Turcji.

Organ młodoturecki „Szuraj Ummet“ wywołał, że nowy krok Rosji będzie niewątpliwie korzystnie przyjęty, ponieważ zabezpiecza pokój; nie należy jednakże zapominać o zamiarach Izwołskiego. Izwołski i dyplomacja rosyjska dotychczas nie mieli powodzenia w przesileniu bałkańskim. Mówią, że zostali przez bar. Aerenthala zwyciężeni i dlatego chcą obecnie tą propozycją zasłonić swoją klęskę. Rosja służy tylko państwu bułgarskiemu i chce ponownie Bułgarię dla siebie zobowiązać. Należy więc czekać, jak Bułgaria tę propozycję przyjmie.

Sofia. Członkowie parlii Stambułowa są przeciwni propozycji rosyjskiej, obawiając się, że Bułgaria nie wyzwole się nigdy z pod wpływu Rosji.

Sofia. Dzienniki wieczorne omawiają sympatycznie wielkie wrażenie, jakie propozycja rosyjska zrobiła w politycznych kołach bułgarskich. — W kołach tych panuje zapatrywanie, że Turcja nie będzie czyniła dalszych trudności. Pótrzędowa „Wreme“ sądzi, że sporne kwestje turecko-bułgarskie wkrótce będą załatwione. W kołach dyplomatycznych mniej optymistycznie zapatrują się na widoki rychłego przyjęcia przez Turcję propozycji ros.

Wrażenie w Serbil.

Belgrad. Dzienniki szeroko komentują propozycję rosyjską. „Mali Journal“ wyraża się w następujący sposób: „Brawo! Nawet Koburg dla Bułgarii nie mógłby nie lepszego uczynić. — Bułgaria stała się sprzymierzeńcem Austro-Węgry i Niemiec, a wy Rosyianie popieracie ją. Taki skanał jeszcze się na świecie nie przydarzył“.

Belgrad. „Maly Žurnal“ atakuje ostro ministra Izwołskiego, który swoją propozycją w

sprawie bułgarskiej na nowo zdradził Słowian i zadał narodowi serbskiemu cios śmiertelny. Przyczyna postępowania Izwołskiego leży w tem, że w Petersburgu wpływ germański zawsze jeszcze jest najpotężniejszy.

Wypadki bałkańskie.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Nowa pożyczka serbska.

Belgrad. „Zwono“ donosi, że w miarodajnych kołach serbskich roztrząsają poważnie kwestję nowej pożyczki 150 milionów denarów, która ma być zaciągnięta we Francji i użyta na pokrycie wydatków na zbrojenie wojska.

Mobilizacja w Turcji.

Konstantynopol. „Levant Herald“ donosi, że minister wojny zarządził mobilizację dywizji w Monastyrze oraz V korpusu w Damasku.

Uгода austro-turecka.

Konstantynopol. „Jeni Gazetta“ oświadcza, że teraz można „entente“ z Austrią uważać za definitywnie. Bojkot, który nie jest zgodny z „entente“, zostanie ukończony i dziś wydane będą do robotników portowych odpowiednie oficjalne zawiadomienia.

Położenie w Sandżaku.

Belgrad. Obawiają się tu powstania Arnautów w Sandżaku. Koło Piewlje zamordowano w poniedziałek 50 Serbów.

Niepokój w Macedonii.

Salonika. Stosunki bezpieczeństwa w Macedonii pogorszyły się, co jest tem poważniejsze, że pogodzenie nastąpiło w ziemie. Stan w niektórych miejscowościach przypomina czas przedkonstytucyjny. Dlatego też z niepokojem patrzy na zbliżającą się wiosnę. Krwa we starcia między Grekami, Wołochami a Bułgarami mnożą się.

Rady generalne wllajetów.

Konstantynopol. Wydano charakterystyczny rozkaz w sprawie zwolnienia przewidzianych w konstytucji Rad generalnych wllajetów, które porównać można z prowincjonalnymi sejmami o bardzo ograniczonym zakresie działania. Zarządzenie to ma być wzięciem na celu zadanie uczynić we względnie najniebezpieczniejszym formie żądania autonomii lokalnej, której domaga się ks. Sabah-Eddin i jego stronnictwo. Czy jednakże wybory do Rad generalnych w poszczególnych częściach kraju, a specjalnie w Macedonii, nie rozniecą narodowych przeciwieństw i nie pogorszą sytuacji, to okaże dopiero przyszłość.

Z Izby tureckiej.

Konstantynopol. Po bardzo burzliwym posiedzeniu Izba zakończyła wczoraj dyskusję w sprawie macedońskiej i przyjęła porządek dzienny, wzywając rząd, aby przedłożył projekty ustawowe w sprawie wyłączenia band politycznych i uregulowania kwestji kościelnej.

Konstantynopol. Bawiący tu wiceprezydent Dumy, Guczkow, oświadcza, że Rosja nigdy nie zatwierdzi aneksji Bośni i Hercegowiny.

Belgrad. „Zwono“ wyraża zadowolenie, że następcą tronu ks. Jerzy uczeszcza na wyższy kurs sztabu generalnego jako zryczyjny słuchacz i że przez to daje dowód, iż chce się poświęcić poważnej nauce.

Sofia. Z kół urzędowych zaprzeczają wiadomości o zamiarze przejścia dzieci króla Ferdynanda na prawosławie.

TELEGRAMY

z dnia 4 lutego.

Rzym. Kardynał Serafin Trotoni zmarł wczoraj.

Narodowa demokracja w Królestwie.

Lwów. „Słowo Polskie“ donosi z Warszawy: Pod przewodnictwem ordynata hr. Zamoyckiego odbyła się narada zjazd delegatów stronnictwa demokratyczno-narodowego z całego kraju. Polecono zarządowi stronnictwa poczynić kroki celem legalizacji stronnictwa. Następnie po referacji prezesa Romana Dmowskiego przeprowadzono obszerną dyskusję nad działalnością Kola w Dumie i po szczegółowej analizie ustanowiono linię wytyczną dalszej działalności stronnictwa w kraju, oraz polityki przedstawicieli polskich w Dumie. Rezygnacyi prezesa Dmowskiego nie przyjęto, a Kółu wyrażono zaufanie.

Rozporządzenia pocztowe.

Wiedeń. Dr Kramarz był wczoraj u bar. Bieniertha w sprawie dodatkowych przepisów, dodanych do rozporządzenia pocztowego. Bar. Bienierth zapewnił, że przepisy te wydała dyrekcja pocztowa bez jego wiedzy.

Nowa ustawa wojskowa.

Wiedeń. W ministerstwie wojny toczą się od kilku dni narady nad nową ustawą wojskową, w której mogą nastąpić zmiany co do praw służby jednorocznej i co do pewnych ułatwień w służbie wojskowej.

Z banku austro-węgierskiego.

Wiedeń. Wczoraj odbyło się walne zgroma-

dzenie banku austro-węgierskiego, na którym ze strony węgierskiej dyrektor banku handlowego w Szegedynie oświadczył się za utrzymaniem wspólnego banku. Ze strony austriackiej przemawiał b. minister Fiedler, również za utrzymaniem wspólności bankowej i oświadczył, że utworzenie banku kartelowego natrafilo na wielkie trudności. Dr Skarda zajął się na zbliżenie Czechów. Podczas jego przemówienia, wygłoszonego po czesku, które większość przerywała, przew. Winterstein zarządził głosowanie nad absolutoryum i wybory. Uchwalono z czystego zysku 21.630.000 K rozdzielić dywidendę w wysokości 91 K 20 h czyli 6 5/8%.

Rozwiązanie Sejmu karyńskiego.

Wiedeń. „Wiener Ztg“ ogłasza patent cesarski rozwiązujący Sejm Karyntyi i zarządzający nowe wybory.

Z Sejmu węgierskiego.

Budapeszt. W Sejmie węgierskim pos. Bozoky uzasadniał interpelację zwróconą przeciw ostatnim wywodom prezidenta ministrów bar. Bieniertha w komisji aneksyjnej. Prezydent dr Wekerle oświadczył, że Izba będzie miała wkrótce sposobność zajmować się bliżej sprawą aneksji, ponieważ wkrótce wniesiona będzie jeszcze jedna ustawa w tej sprawie. — Co się tyczy wywodów bar. Bieniertha, mowca nie solidaryzuje się z nimi, bo nie zgadza się z jego zapatrywaniami prawno-państwowymi, nie widzi jednakże powodu odparować jego przemówie, ani wdawać się w krytykowanie jej. — Muszę jeszcze dodać — rzekł dr Wekerle — że my nie podziwiamy starego zapatrywania austriackiego, jakoby Węgry i Austria tworzyły na zewnątrz jedną osobę prawną i jedną jednostkę międzynarodową; my стоимy na stanowisku, że Węgry są odrębną osobą prawną a Austria odrębną, chociaż w niektórych sprawach oba państwa zmuszone są występować na zewnątrz wspólnie. Mowę dra Wekerlega przyjęto do wiadomości.

Proces o zdradę stanu.

Budapeszt. Komitet grecko-orientalnego serbskiego kongresu kościelnego w Karłowicach uchwalił wystosować do cesarza prośbę z żądaniem przeciw aktowi oskarżenia w sprawie Serbów więzionych w Zagrzebiu.

Francja i Niemcy.

Londyn. „Times“ potwierdza, że między Francją a Niemcami toczą się rokowania o stałe porozumienie nietylko w sprawie marokańskiej, ale i w innych sprawach bieżących.

Demonstracje na rzecz kary śmierci.

Paryż. Jak donoszą z miejscowości Aix, onegdaj wieczorem 4000 ludzi urządziło tam demonstrację przed tajejstem więzieniem, zwróconą przeciw ukłaskawieniu zasądzonych na śmierć dwóch morderców. Demonstranci chcieli wtargnąć do więzienia i zynchować morderców, zostali jednak przez wojsko i policję odparci.

Oskarżenie Łopuchina.

Petersburg. Według informacji z kół prawniczych, oskarżenie przeciw Łopuchinowi o zdradę stanu zostało zaniechane i będzie on oskarżony tylko o nadużycie.

Ucieczka Aziewa do Japonii.

Petersburg. „Gazeta giełdowa“ dowiaduje się, że Aziew w przebraniu francuskiego agenta handlowego wyjechał przez Władywostok do Japonii.

Z dalekiego Wschodu.

Berlin. „Berl. Tageblatt“ donosi z Petersburga, że minister wojny polecił wamocnić garnizony na Syberyi i stacjach granicznych w Mandżurji, celem zabezpieczenia się przeciw ewentualnym napadom ze strony Japonii.

Kronika.

Dziś:

Kraków, czwartek 4 lutego.

Kalendarzyk kościelny: Andrzej i Weroniki.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 7 m. 10, zachód o godz. 4 m. 37; długość dnia godzin 9 min. 27.

Teatr miejski: „Lilla Weneda“.

Teatr ludowy: „Warszawa w noc“.

Posiedzenie Rady miejskiej o godz. 5 po poł.

Uniwersytet: dr Drobner „O zasadach etymologicznych“.

Powsz. wykłady uniwersytetu: prof. dr Gjejski „Stosunek słowackiego do ojczyzny“.

Teatr miejski we Lwowie: „Walka motyli“. Komedia Sudermanna.

Zamieć śnieżna. Wczorajszy dzień początkowo pogodny, po południu przyniósł niezwykle silną zaważę śnieżną. Śnieg pokrył ziemię do wysokości kilku centymetrów, utrudniając zwykłą komunikację. Zaraz też pojawiło się w mieście kilka dorożek sankowych. Kóło godz. 10 wiecz. śnieg przestał chwilowo padać.

Zawieja śnieżna spowodowała znaczne opóźnienia pociągów, przybywających do Krakowa, szczególnie od strony Lwowa.

Z Monachium telegrafują: Wskutek zawiści anten-
nych komunikacja kolejowa w niektórych punktach
kraju przerwana.

Około godz. 11 w nocny zamieć śnieżna po nie-
długiej przerwie rozpoczęła się na nowo.

Z Wiednia telegrafują: Z Czech i Karynty do-
noszą o zawiściach śnieżnych i przerwach w ru-
chu.

Jak z Drezną donoszą, w dolinie Łaby od kil-
ku dni szaleje śnieżnica. Zwały śniegu wznoszą się
na wysokość kilku metrów, a drogi w górach są
nie do przebycia. Pociągi kolejowe mają znacznie
spóźnienie.

Z teatru miejskiego. Alfred Testoni należy do
najmłodszego pokolenia komedopisarzy włoskich
i ma w odczuciu swej opinii najdosłowniejszego
przedstawiciela swojej generacji. Lekka komedia
jego p. t. „Modelka”, rozchwytywana była we
Włoszech przez wszystkie większe sceny; towarzy-
szyla jej sympatya krytyki i publiczności. Komedia
ta pełna humoru wchodzi w tygodniu bieżącym na
repertar sceny krakowskiej.

Z Tow. „Polska sztuka stosowana” w Kra-
kowie. Dnia 1 b. m. rozstrzygnięto konkurs na
afisz dla fabryki dachówek „Burtyn” na Wołyniu.
Sąd konkursowy składali pp.: J. Bukowski, J. Czaj-
kowski, St. Kamocki, Fr. Mączyński, H. Uziębło,
J. Warchałowski i L. Wojtyczko. Nadesłano sześć
prac. Nagrodę (300 K) przyznano pracy pod go-
łosem „Wiesza”. Autorem tej pracy jest p. Antoni
Pracjowicz. — Projekty konkursowe wystawiono
w Tow. technicznym na wystawie budowlanej do
10 b. m.

Towarzystwo lekarskie w Krakowie zamiano-
wało swymi członkami honorowymi doktorów Marsa
i Glinzińskiego ze Lwowa.

W sali strzeleckiej, dekorowanej zielenią i fe-
tonami odbył się w niedzielę piknik, od lat
kilkunastu pierwszy w Tow. strzeleckim. Piknik
powiódł się tak wspaniale, że od razu stworzył
precedens na rok przyszły. Sala główna i bozoc
zaledwie mogły pomieścić licznych uczestników za-
bawy, a do masurka i kadryla stanęło po 150 par.
Tańce prowadził dr Julian Haraschin a Wiednia.
Zabawa trwała do g. 9 rano.

Z „Ogniska nauczycielskiego” w Krakowie.
Staraniem sekcji zabawowej odbyło się d. 30 z.
m. drugie w tym miesiącu zebranie towarzyskie,
urozmaiczone interesującym programem. Produkcję
rozpoczął p. Wł. Kłosiński solową grą na akor-
dach, poczem nastąpiła deklamacja p. M. Balickiej
i produkcje p. Jakóbki na cytrze. Wielkim po-
wodzeniem cieszyły się humorystyczne monolog
p. L. Haraschiny oraz humorystyczna wystawa o-
brzędów p. Wójcika. Całości dopełniła gra na for-
teplanie i produkcje orkiestry.

Z uniwersytetu. M.żesz Steinmetz kand. adw.
rodem z Kielnawoy, otrzymał wczoraj na krakow-
skim uniwersytecie stopień doktora praw.

Związek akademicki urządza w bieżącym se-
sonie karnawałowym jedną wielką zabawę tanecz-
ną d. 20 b. m. w sali strzeleckiej. Komitet młodzieży
akademickiej pod przewodnictwem p. Ant. Horaka, śl.
med., cznił zabieg, aby zabawa spotkała się z peł-
nym uznaniem jej uczestników.

Ze „Straży polskiej”. W niedzielę odbyło
się w lokalu „Straży polskiej” w Krakowie pier-
wsze walne zgromadzenie akademickiego Kola. —
Po przemówieniu delegata zarządu głównego i
przyjęciu statutu dokonano wyboru zarządu. Wy-
brani zostali: przewodniczący Tadeusz Dubiecki,
następca Bogdan Jarochoński, członkowie: Kłos-
iński Edward, Załowski, Sobolewska Ada, Sikora Jan,
Drewnowska Zofia, Korsun Zygmunt, Nadolski Je-
rzy i Drogowski Stanisław. Do komisji rewizyj-
nej: Bartoszewicz Kazimierz, Kahl Wilhelm i No-
wak Andrzej.

Akad. Kolo art. miłośników dramatu klasyc-
zego w Krakowie na dorocznym walnym zgroma-
dzeniu wybrało następujący wydział: prezes Kar-
łowski Bolesław, wiceprezes Hausser Ludwik, sekre-
arz Czarnek Witold, bibliotekarz Chmielewski Ka-

zimierz, skarbnik Żabner Bernard, przewodn. kom.
artyst. Rutkowski Władysław; wydziałowi: Ferbe-
równa Marya (gospodyni), Jemorski Witold, Ka-
szyczko Marian, Krzyżanowski Józef, Krzyżanow-
ski Karol, Lepsy Leonard; komisya kontrolująca:
Elmer Alfred (przewodn.), członkowie: Kaczmarczyk
i Pauli.

Kółko filologów U. U. J. urządziło w sobotę
piknik w sali bańskiej. Tańce, w których brało u-
dział 140 par, przeciągnęły się do rana. W zaba-
wie ujawnił się do pewnego stopnia charakter klasy-
yczny, wiele bowiem tancerok miało suknie opar-
te na wzorach szat greckich.

Tow. „Esperanto” w Krakowie urządzi kurs
elementarny nauki języka „Esperanto”, który roz-
pocznie się w poniedziałek dnia 8 b. m. Oplata za
cały kurs wynosi 3 korony. Po skończeniu kursu
elementarnego odbędzie się kurs wyższy, z którego
osoby, przystępujące do Towarzystwa w charakte-
rze członków zwyczajnych, korzystać mogą bez-
płatnie. Wpisy przyjmuje, oraz wszelkich inform-
acji udziela sekretaryat Towarzystwa (ul. Karne-
licka 1. 4) codziennie między godz. 6—8 wie-
czorem.

Krakowskie „Przytulisko ubogich” wydało
sprawozdanie za rok 1908 z działalności Braci
Tercyarzy. Sprawozdanie to wykazuje, że w ciągu
ubiegłego roku korzystało z Przytuliska 1452 me-
czczyn, 417 kobiet i 47 dzieci. Dla ubogich wyda-
no 152.106 porcji strawy.

W herbaciarni ludowej przy ul. św. Krzyża
1. 10 wydano w miesiącu styczniu 1430 porcji
herbaty czystej, 639 porcji herbaty z mlekiem,
4249 porcji herbaty z cytryną, 993 porcji chleba
i 913 sztuk bułek.

Stow. personelu pomocniczego drukarskiego
urządza zabawę taneczną w sobotę d. 6 b. m. w
„Ognisku” drukarzy i litografów (Rynek gł. 12).
Początek o g. 9 wieczór. Dochód przeznaczony na
fundusz zapomogowy.

Pęknięcie rury wodociągowej. Wczoraj wie-
czorem o godz. 8:45 pękła na ulicy Zwierzyniec-
kiej rura wodociągowa w pobliżu domu pod l. 27.
Woda, wybuchając wielką siłą, wyrwała bruk i wy-
pływając strumieniem zaczęła wdzierać się do pi-
nicie okolicznych domów. Szczególnie z łatwością
dostała się do piwnicy pobliskiej kamienicy pod l.
27, wypelniając piwnicę do wysokości 65 cm. W pi-
nicy znajdowały się nagromadzone towary kupa
p. Nikla, które woda częściowo zniszczyła. Na miej-
sce wypadku przybyła straż pożarna, usiłując za-
trzymać wodę. Dopiero po zamknięciu przez biuro
wodociągowe zbiornika głównego, napływ wody zo-
stał wstrzymany. Zamknięcie zbiornika spowodowa-
ło brak wody w mieście przez czas prawie 1-go-
dziny. Pogotowie biura wodociągowego zaraz po
wypadku przy świetle pochodni przystąpiło do na-
prawy uszkodzonej rury. Z dniem dzisiejszym nor-
malny napływ wody do miasta będzie prawdopo-
dobnie w całości przywrócony.

Z kroniki pogotowia ratunkowego. Na stacyi
pogotowia ratunkowego opatrzone robotnika z Da-
bia Leona Kr., który w bóję rodzinnej odniósł kil-
ka poważnych ran na głowie, z tych jedną ciężką
długości 4 cm, zadaną tłuczkiem od moździerza.
Po opatrzeniu odesłano ranego do szpitala św.
Łazarza na oddział chirurgiczny. Wczoraj o godz.
6 rano przewieziono pogotowie ratunkowe z dworca
kolejowego do kliniki na oddział chirurgiczny 9-
letnią Stefanę Guzik z Makowa, która obchodząc
się nieostrożnie z ogniem, zapaliła na sobie ubra-
nie, odnosząc na piersiach i plecach bardzo ciężkie
poparzenia.

Na bursę w Podgórzu. Tradycyjny bal na bur-
sę odbył się w niedzielę 1 b. m. w salach Ra-
dy m. Podgórze. Efektownie udekorowane sale nie
mogły pomieścić uczestników zabawy, przybyłych
także z powiatu i z miejsc odleglejszych. Do ka-
dryla stanęło przeszło 100 par. Poloneza prowa-
dził burmistrz Maryewski z hr. Starzeńską, w dru-
gą parę szedł dr. Chrzęszczyński z p. Morawska.

Przygrywała orkiestra 56 p. p. Dochód z balu
będzie prawdopodobnie pokazy.

Kongres górników. Z Berlina telegrafują: Na
wczorajszym posiedzeniu powszechnego kongresu
górników, członek polskiej organizacji zawodowej
wygłosił referat na temat „Zakazanie i karanie
systemu czarnych list i trwałego lokautu”. Przy-
jęto jednomyślnie oświadczenie, zwrócone przeciw
temu postępowaniu właścicieli kopalń i domagające
się wydania odpowiedniej ustawy państwowej. Na tam
kongres zamknięto.

Wypadek ks. Jerzego serbskiego. Z Belgradu
telegrafują: Następcą tronu przedsięwziął wczoraj
po południu wycieczkę samochodem, którym sam
kierował, jednakże wjechał na stęp telegraficzny.
Ks. Jerzy wyskoczył jeszcze wczas z samochodu i
odniósł tylko lekką ranę na twarzy; samochód
doznał silnych uszkodzeń.

Prezent carski dla ks. Jerzego. Z Belgradu
telegrafują: Wczoraj nadeszła tu z Petersburga
trójka koni, darowana przez cara następcę tronu
ks. Jerzemu, z okazji jego pobytu w Petersburgu.

Katastrofa w teatryku. Na scenie teatryku
w mieście Caserta popłynął się Francuz, nazwi-
skiem Memvod nadzwyczajną trafnością swoich
szarżów. Żona jego trzymała w palcach bilet wi-
zytowy, jako i t. p., a Memvod zawsze trafiał w
trzymany przedmiot. Nagle po jednym strzale roz-
legł się przejmujący okrzyk za kulami. Okazało
się, że kula przebiła oienką ścianę drewnianą i tra-
fiła w prawą skrop aktorkę Sabinie, która natych-
miast padła trupem.

Trzęsienie morza. Jak wiadomo, podobnie jak
ziemia ulega i morze wstrząśnieniom skutkiem pod-
ziemnych sił. Na taką chwilę natrafił parowiec po-
cztowy „Gallei”, płynąc z Palermo do Neapolu.
Na wysokości Capo Gallo nastąpiło trzęsienie mor-
za i parowiec ów przez kwadrans wirował w miej-
sce. Podróżnicy ogarnął popłoch, ale na szczęście
nikt nie doznał szwanku. Po kwadransie czasu pa-
rowiec popłynął dalej.

GUSTAW MEYRINK.

Nafta! nafta!

Było to w piątek w południe, kiedy dr Ku-
nibald Jessegrim począł zwolna wlewać do po-
toku rozczyń strychniny. Na powierzchni ukaza-
ła się nieżywa ryba, brzuchem do góry.
— Tak wyglądałbyś, gdybyś ty teraz był
nieżywy — mruknął Jessegrim do siebie sa-
mego i dreszcz nim wstrząsnął, a równocześnie
ogarnęła go radość, że wyłał wraz z rozczy-
nem strychniny swoje myśli samobójcze do po-
toku.

Już trzy razy w swoim życiu w ten spo-
sób spoglądał on śmierci prosto w oczy, a za
każdym razem ogarniało go jakieś niejasne
przeczenie. Ze jest stworzony do jakiegoś wiel-
kiego czynu, do jakiej dzikiej, straszliwej zem-
sty — no i na nowo wiązało go życie. Pierw-
szy raz obudziła się w nim myśl samobójcza,
kiedy mu ktoś skradł jego epokowy wynalazek,
potem po latach, kiedy go wypędzono z
zajmowanej posady, ponieważ nie zaprzestał
prześladować złodzieja swojego wynalazku, ce-
lem skonstatowania jego identyczności — a te-
raz znów dlatego... dlatego... ponieważ... ponie-
waż...

Kunibald Jessegrim westchnął głęboko, kiedy
odżył w nim myśli o strasznym bólu, jaki
przechodził. Wszystko poszło na marne, wszyst-
ko, do czego był przywiązany, wszystko, co mu
było ukochanie i święte. A krzywdę tę wyrząd-
ziła mu tylko ślepa, wściekła otchłanna nie-
nawieść tłumu, tego tłumu, co wypchany goto-

wym frazesami, broni się przeciw wszystkiemu,
co się nie da podciągnąć pod szablon.

Bo i czegoż on w życiu swoim nie przed-
siębrał, czego nie wymyślił, czego nie zaprojek-
tował? Lecz zaledwie się zabrał do czegoś, mu-
siał w tej chwili przerwać zaczęta pracę, bo
stawał przed nim „mur chiński”: tłum kocha-
nych bliźnich o idyotycznych twarzach i wiecz-
nie to samo słóweczko: „ale”.

— „Bicz boży” tak jest, tak się nazy-
wa wywołaniem Panie Boże Wszemchoenyl poz-
wól mi być burzycielem, pozwól mi być Attylą
— tak grzmiała i ryczała nienawieść w duszy
Jessegrima. Timur Lenk, Dzingis Chan, — który
pędzi z Azji na Europę, aby ją strącić stopy
swoich złotych mongolskich żołdaków, do-
wodził Wandalów, którzy dopiero na gruzach
rzymskiej sztuki odnajdują spokój duszy — ci
wszyscy byli mu pokrewni duchem, mocne, tę-
gie, nieokresane chłopcy, w jednym orłowym
zrodzone gnieździe.

Obudziła się w nim jakaś bezgraniczna, nie-
skończona miłość dla tych twórców bóstwa Shi-
wa, jakiś kult uroczysty.

— Duchy tych umarłych będą ze mną —
pomyślał i w tej chwili piorunem wstąpił w je-
go powłokę cielesną inny ty człowiek. Gdy-
by w tym momencie miał możność ujżenia się
w lustrze, cuda transfiguracji przestałyby być
dla niego zagadkami.
Tak tajemnicze potęgi przyrody wsiąkają w
krew człowieka — tak raptownie, tak głębo-
ko...

Dr Jessegrim posiadał głęboką wiedzę, był
z zawodu chemikiem, a przepychanie się przez
życie nie przychodziło mu zbyt ciężko. W Ame-
ryce ludzie tacy jak on, wybijają się przedko,
więc też nie dziwnego, że i on doszedł wkrótce
do pieniędzy, ba, nawet do ogromnego majątku.
Osiedlił się w Tampiko w Meksyku i zdobył
miliony na handlu meskałem, nowym narkoty-
cznym rozkosznym środkiem odurzającym, który
sam spreparował. Kilkanascie mil kwadratowych
ziemi w obrębie Meksyku było jego własnością,
a ogromne bogactwo źródeł naftowych zapowia-
dało jeszcze potworniejszy wzrost jego olbrzy-
miej fortuny.

Ale nie było to to, za czem serce jego drżało
słodką tęsknotą...

Nadchodził Nowy Rok.
— Jutro będzie 1 stycznia 1901, a te prze-
kłęto próżniaki, te bestyje Kreole będą znemu
miały powód pić przez całe trzy dni, i przez
całe trzy dni tańczyć fandango — pomyślał dr
Jessegrim, spoglądając z balkonu na spokojne
morze.

A w Europie także nie będzie lepiej wcale.
Teraz, o tej porze ukazują się już w Austrii
„Tagblaty” dwa razy grubsze niż zwykle, no
i — cztery razy głępsze niż zwykle. Nowy
Rok przedstawiony obrazkowo jako nagi chłop
kiedy świeże kalendarze z powiewnymi paniami
trzymającymi w rękach rogi obfitości, no i sta-
tystyczne nadzwyczajności, jak n. p. to, że we
wtorek o godzinie 11, minut 85, sekund 18,
upłynęło dokładnie 9 milionów sekund od chwili,
kiedy zamknął na wieki oczy do wiecznego,
dobrze zasłużonego spoczynku wynalazca po-
dwójnej buchalterii i tak dalej.

Dr Jessegrim długo jeszcze siedział na tara-
sie, spoglądając na nieruchome zwierciadło mor-
skie, które tak przedziwnie lśniło w blasku
gwiazd — aż uderzyła dwunasta.

Północ!
Wyciągnął zegarek z kieszeni i począł go
zwolna nakręcać, aż palce jego wyczuły opór
na remontoarze. Lekko począł naciskać coraz
mocniej, gdy... w tem posłyszał cichy trzask:
sprężyna pękła — i zegarek stanął.

Dr Jessegrim namiętną się szyderezo.
— W taki sam sposób chce i wam skrócić
sprężynkę, wy moi dobrzy, wy kochani!

(O. d. nast.)

Zmarli:
Hr. Konrad Wielopolski przeżywszy 38 lat
zmarł d. 3 b. m. w Krakowie.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Ruch przejezdnych.

Kraków, 8 lutego.
HOTEL KRAKOWSKI: Władysław Legzdziński z Zagórza
(Król. Pol.), Jan Delong ze Szczyrku, Gustaw Seegrin z
Wiednia, Maciej Prądziński z żoną z Komory (Król.
Poz.), Ludwik Lewicki ze Lwowa, Jan Kalkstein a Ka-
sinowa (Król. Pol.), Franciszek Jędrzejowski z Boronia-
wia, Wasyli Markow z Dźwińska, Jan Jęgorod z Infant-
Mieczysław Smulkowski z Poznania, Karol Horasta z Kie-
kowa, Alfred Wysocki ze Lwowa, Wilhelm Krak z Wa-
dowa, Władysław Chrościecki z Częstochowy, Stanisław
Bzowski z Sanoka, Tomasz Dąbski z synem z Kiolo, Pr.
Mataśk z Moraw, Jan Kureki z Białej, Wincenty Wa-
nianiewicz z żoną z Warszawy, Urban Przyprawa z Sa-
noka, Stanisław Szawelski z żoną i Stanisław Radwan
z Rawatowia (Król. Pol.), Wiktor Nowotny z Barna, Jan
Iwanitski z żoną z Przyrowa, Alfred Kostra z Prze-
mysla.

KAWA nr 1.

5 kilowa paczka surowej K 10.80
5 „ „ palonej K 13.50
poleca i wysyła do każdej stacyi
dom wysyłkowy
Józefa Litawskiego
Kraków, stary teatr.

Kursa telegraficzne.

Wiedeń 3 lutego. Losy: a) proroctwo: Austriacki
zakład kred. z obl. pr. z roku 1880 3-proc. 276
zakł. kr. z obl. pr. z r. 1889 3-proc. 265 — Uroguj. Du-
naju a 1870 r. 100 złr. 5-proc. 161 — Węg. Banku hip.
po 100 złr. 4-proc. 239-50. Pożyczka serb. prem. po 100 fr.
2-proc. 90 — b) bezproc.: (Basilica) 5 zł. 21-35 Zakł.
kred. dia h. i p. po 100 zł. 463 — Clary 40 zł. m. k.
144 — Pożyczka m. Insubra 90 zł. 105 — Losy m. Kra-
kowa 90 zł. 99 — Pożyczka m. Lublany 90 zł. 63-50.
Ofon 43 zł. 235 — Palfy 40 zł. 195 — Czerw. krzyża
aust. T. 10 zł. 51-50. Czerw. krzyża węg. Tow. 5 za
39-90. Losy fund. arocyk. Rudolfa 10 zł. 86 — Salm.
26 zł. m. 250 — Pożyczka Baicburga 90 zł. 93 — Tu-
recko oblig. prem. kolej. po 100 fr. 185-50. Turcecko
oblig. prem. kolej. 1/2 181-50. Losy kom. m. Wiednia
z 1874 r. 459 —

Targ nierogacizny.

Oryginalny telegram Związku galicyjskich Ko-
misyonerów handlu świń w Wiedniu St. Marx.
Wiedeń, 3 lutego.
Na wczorajszym targu nierogacizny było ogó-
łem — sztuk, z czego galicyjskich 4639,
morawskich 455, węgierskich i innych krajów
koronnych 7886. Prócz tego w ciągu jarmarku
napłynęło około — sztuk. Cena za galicyjs-
kie 94—112, za morawskie 100—116, za wę-
gierskie i inne 100—120. Wszystko za kilo
żywej wagi.

FRANCUSKIE PATHÉFONY

S. GRUDZIŃSKI & T. BERGER - Kraków, Szewska 10.

Grające bez igły, czysto i naturalnie. Bogaty repertuar.
Naprawy. Przeróbki gramofonów na **PATHÉFONY.**

Towarzystwo Stolarzy w Kalwarii Zebrzydowskiej

Wyroby krajowe i własne. Meble z drzewa suszonego w suszarniach parowych. Gwarantuje jakość. Urządzenia pensjonatów i zakładów kąpielowych. Dział tapicerski prowadzi znany tapicer p. Alfons Wawrzecki.
Główne magazyny w Kalwarii. — Wyroby Towarzystwa sprzedajemy tylko w własnych magazynach. — Pośredników nie mamy.

Zakład artystyczno-kamiennarski i budowlany

Józefa Kuleszy

naprzeciw cmentarza w Krakowie, posiada wielki wybór gotowych pomników z piaskowca, granitu i marmuru. Podejmuje się wykonania grobowców w miejscach i na prowincyi. Telefon 759.
1 26 0

METODA BERLITZA

udzielają lekcji osobnych i zbiorowych:
Francuz z wyższ. wykształ.
Anglik z wyższ. wykształ.
Niemiec z wyższ. wykształ.
Włoch z wyższem wykształ.
Kraków, Floryańska 25, I p.
351 20 0

Sklepik

korzenny i masarski z powodu wyjazdu jest do sprzedania. Zwierzyniecka 13.
110 4 6

Pisze na maszynie i powieła

w językach: polskim, francuskim, niemieckim i angielskim. — **Helena Frydowa**, Łobzowska 12, II piętro. Przyjmuje od 9—3.
67 7 8

Tylko na maśle!

Pączki sztuka 10 hal. Chrust (faworki) 1/2 kg. K 2 —, **Jan Michalik, Kraków, Floryańska 45, Cukiernia Lwowska.**
93 16 0

Młody człowiek

prawnik, posiadający pewną praktykę biurową, poszukuje zajęcia na skromnych warunkach. Zgłoszenia pod **A. E.** przyjmuje Administra-
cya „N. Reformy” — 116 3 3

Pranie teraz jest przyjemnością!

Persil

Nowoczesny środek do prania! Zupełnie nie szkodliwy! Nie jest to chlorek!
Jednorazowe zagotowanie — a bielna jest lśniącą biała! Niepotrzeba trzeć ani rękami ani szczotką! Nie potrzeba stołu! Oszczędność na pracy, czasie i pieniądzu! Użyty raz — pozostaje na zawsze w użyciu!
Wyl. fabrykant w Austro-Węgrzech **Gotlieb Voith, Wiedeń, III 1.**
W Krakowie dostać można w każdym handlu tego rodzaju. 921 2 20

Wypożyczalnia książek

p. f.
Czytelnia naukowa i beletrystyczna
w Krakowie, ul. św. Jana 4,
poleca **nowości naukowe i beletrystyczne** w języku polskim, francuskim
sim. Warunki przystępne. Dogodna wysyłka na prowincję. Katalog
60 h. z przesyłką 70 h. 41 16 0

Kapelusze damskie

najświeższe modele paryskie, poleca na obecny sezon
JÓZEFA KARMAŃSKA
KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA 7, I p.
W wielkim wyborze kapelusze żałobne. 26 20 0

Młoda panna

wychowana w Niemczech, poszukuje le-
kcy języka niemieckiego. Warunki przy-
stępne. Adres: ul. Grodzka 44, II piętro.
40 12 0

Nauczycielka

przygotowuje z matematyki do matry
sem. i do egzaminu wstępnego. Zgłosze-
nia pod „**Nauczycielka**” przyjmuje
Administrcya „N. Reformy”. 79 12 0

Uczeń

znajdzie umieszczenie w Cukierni Lwo-
wskiej **Jana Michalika, Kraków, Floryańska 45.**
92 10 10

Osoba

znająca krój i szycie, poszukuje zaję-
cia w domu prywatnym.
Wiadomość: Podgórze, ul. Długosza
15, I piętro, drzwi prosto. 65 10 9

ALFONS GOSTKOŃSKI

przez Izbę handlową i przemysłową we
Lwowie mianowany i przez c. k. Na-
miestnictwo potwierdzony i zaprzysiężony
senzal
dla sprzedaży i kupna ropy wosku ziem-
nego i produktów tych mineralów.
Jako urzędnik publiczny pobiera przy
transakcyach ściśle oznaczoną a zatwier-
dzoną przez c. k. Namiestnictwo opłatę
senzala. Udziela swej klienteli rzeco-
wych i wiarygodnych informacji w za-
kres przemysłu naftowego wchodzących.
Biuro: **Lwów**, plac Smolki 4. Tel. 1059
i **Drohobycz.** 121 2 0

Świeże towary kolonialne,

owoce południowe,
korzenie, kawy palone, herbaty, wina,
wódki, rummy, koniaki, poleca po niskich
cenach 51 14 0

Wielka Palarnia kawy, Handel kolonialny

H. Jurkiewicz - Kraków - Szewska 22.

Założony w r. 1873
Zakład artystyczno-kamiennarski
BRACI TREMBECKICH
Kraków, ul. Rakowicka 7, tel. 462,
podejmuje się wykonania grobowców
i pomników, tak w miejscu jak na
prowincyi, oraz poleca wielki wybór
pomników gotowych z piaskowca, mar-
muru i granitu. 81 17 300

Czekoladki i Czekolady

Cukry deserowe, Owoce kandyzowane,
własny wyrób. **Jan Michalik, Fabryka
Czekolady, Kraków, Floryańska
45. Telefon 466.** 95 5 0

Zakład pogrzebowy

zorganizowany przez
JANA WOLNEGO
przy ul. św. Tomasza 1. 4, tuż przy placu Szczańskim, Filia: ulica Kopernika 1. 6. — Telefon Nr 311.
Zakład podejmuje się urządzeń pogrzebowych, oraz sprowadzania zwłok ze wszystkich
krajów europejskich. 1. 29 3